

NASK

Pilotaż Paszportyzacji polskiej żywności

Raport ze zrealizowanych działań

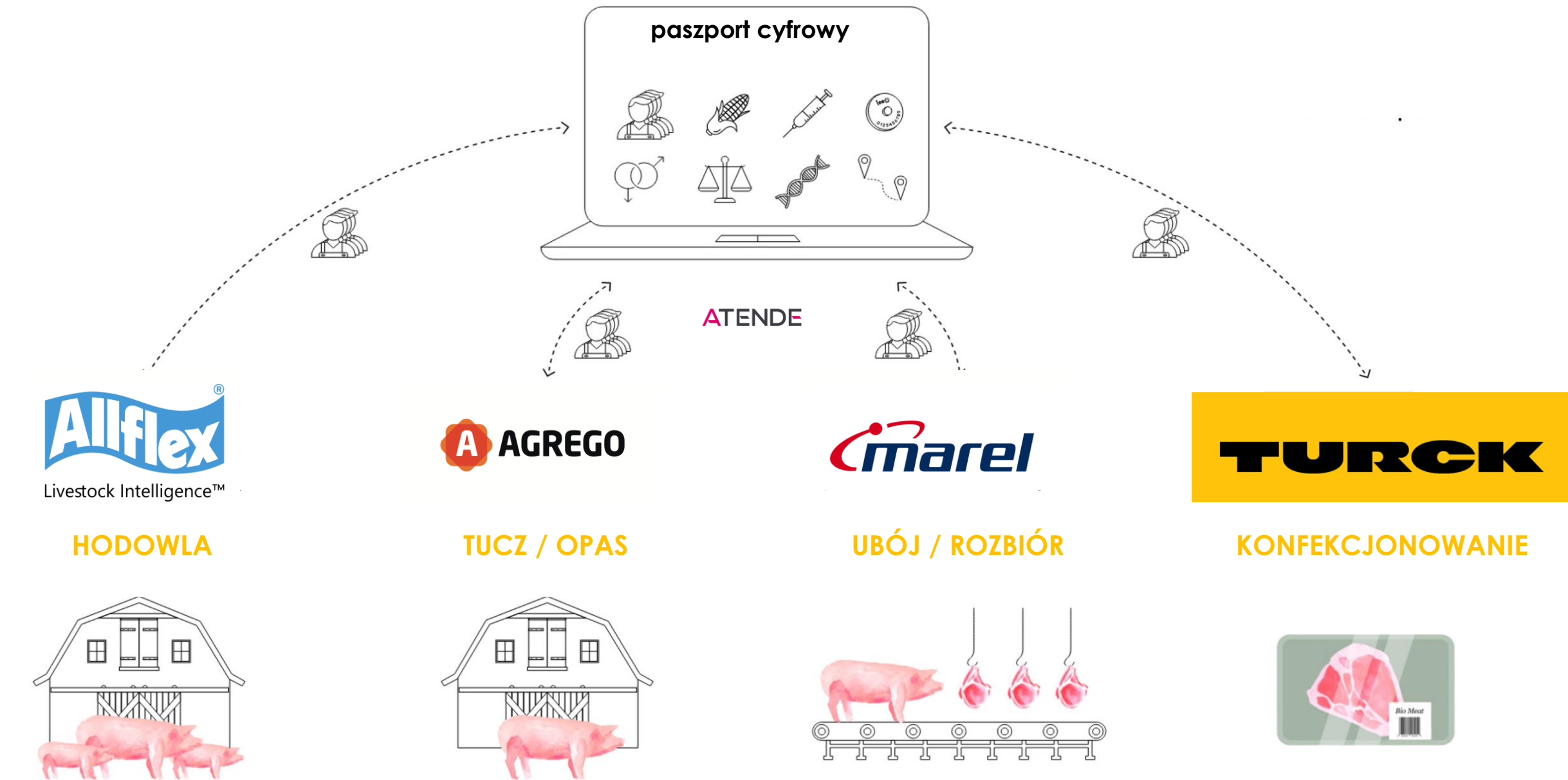
Roman Grzesiak, IDFS Sp. z o.o. / AGREGO
dr hab. inż. Dariusz Lisiak, IBPRS PIB

INSTYTUT BIOTECHNOLOGII
PRZEMYSŁU ROLNO-SPOŻYWCZEGO
im. prof. Wacława Dąbrowskiego
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Poznań | 07 listopada 2023 r.

Systemy branżowe w pilotażu – rynki mięsa

Systemy branżowe w pilotażu – rynki mięsa

+

+

+

wdrożono w 43 podmiotach z rynku wołowiny oraz 17 podmiotach z rynku wieprzowiny

SenseHub™

wdrożono w 8 gospodarstwach hodujących bydło

wdrożono w 2 gospodarstwach hodujących trzodę

NASK

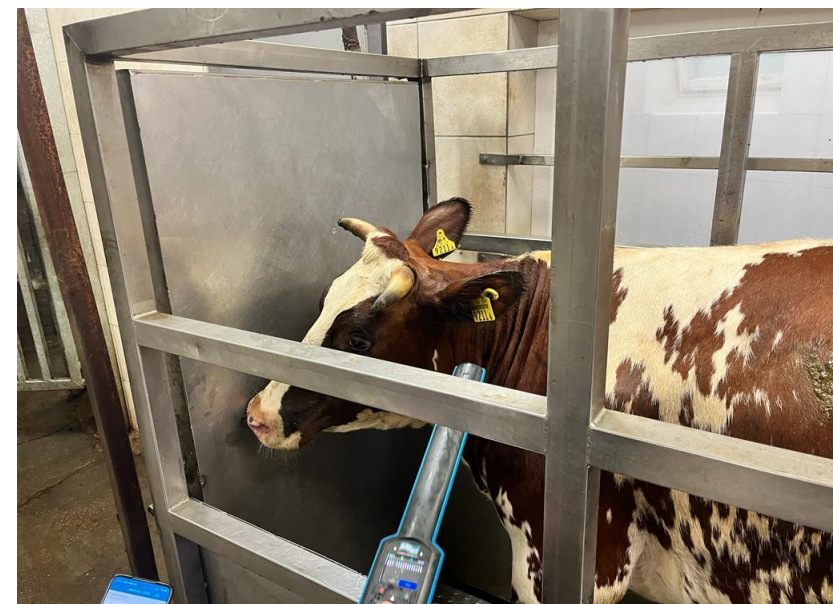

Łukasiewicz
PIT

WYBRANE BADANIA

Traceability wewnętrzne

Monitoring transportu zwierząt

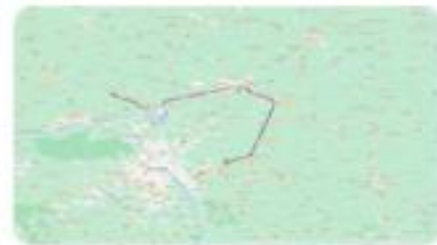
Traceability wewnętrzne

Wyniki badań z procesu monitoringu transportu zwierząt

- na samochodzie zainstalowano kamery monitorujące wejście i zejście zwierząt,
- zainstalowano również czujniki monitorujące parametry środowiskowe i dynamikę jazdy,

Transport Tomasz Rasinski - Chobot

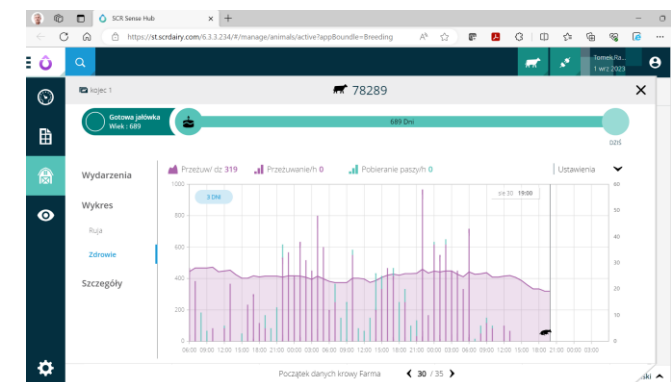
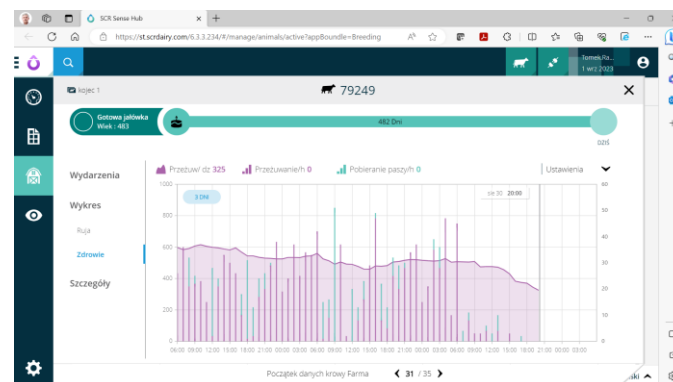
Data	Numer seryjny	Dystans	Czas jazdy	Zużyte paliwo	Średnie spalanie	Średnia prędkość
30.08.2023	6100722	231 km	5:53	60 l	26/100 l	47 km/h

Trasa - punkty

Data Czas	Współrzędne	Lokalizacja	Zdarzenie	Silnik	Dystans	Przebieg
2023-08-30 07:13:34	52°14'48.96" 21°24'27.75"	05-074 Chobot 17a	Silnik: włączenie	1	0,00	853256
2023-08-30 08:41:51	52°33'33.31" 20°45'09.56"	05-191 Mogowo Mogowska	Silnik: wyłączenie	0	115,61	853351
2023-08-30 10:09:08	52°33'33.38" 20°45'09.77"	05-191 Mogowo Mogowska	Silnik: włączenie	1	0,00	853351
2023-08-30 10:09:52	52°33'33.44" 20°45'09.82"	05-191 Mogowo Mogowska	Silnik: wyłączenie	0	0,00	853351
2023-08-30 10:10:53	52°33'33.42" 20°45'09.82"	05-191 Mogowo Mogowska	Silnik: włączenie	1	0,00	853351
2023-08-30 10:11:30	52°33'33.48" 20°45'09.87"	05-191 Mogowo Mogowska	Silnik: wyłączenie	0	0,00	853351

- transportowane zwierzęta były wyposażone w respondery monitorujące parametry życiowe

Badanie DNA

Badanie DNA

- Przeprowadzono badania w kierunku wykorzystania DNA w celu weryfikacji autentyczności pochodzenia produktu (mięsa)
- Przeprowadzono badania w kierunku wykorzystania DNA w celu potwierdzenia rodowodu zwierzęcia.

Badanie DNA

Wyniki badań z procesu poboru próbek DNA

- pobrano tkanki od zwierząt żywych przy użyciu specjalistycznych narzędzi: aplikator TSU, igła, probówka;
- pobrano tkanki z mięsa ubitych zwierząt przy użyciu specjalistycznego narzędzia: skrobak do kości biodrowej;
- zarówno w przypadku poboru tkanek od żywych zwierząt, jak i ze zwierząt ubitych zostały pobrane również próbki „ślepe”
- wykonano badania w laboratorium firmy IdentiGEN, które bezbłędnie potwierdziły pochodzenie zwierząt/mięsa na podstawie próbek autentycznych oraz wykluczyły na podstawie próbek „ślepych”, udowadniając tym samym, że metoda oparta o badanie DNA jest jedynym wiarygodnym sposobem potwierdzania zarówno rodowodu zwierząt jak i autentyczności produktu.

Systemy branżowe w pilotażu – rynki mięsa

Doświadczenia zebrane podczas wdrażania systemów branżowych

SEKTOR WOŁOWINY

- uczestnicy projektu byli bardzo świadomi potrzeb w zakresie paszportyzacji bydła oraz potrzeb w zakresie wsparcia technologicznego w hodowli
- wszyscy uczestnicy projektu artykułowali duże oczekiwania w zakresie szybkiego wdrożenia obowiązkowego systemu docelowego paszportyzacji w Polsce obejmującego cały łańcuch produkcji wołowiny
- zgłaszane oczekiwania dotyczyły przede wszystkim: automatyzacji zbierania i wymiany danych, wykorzystania kolczyków elektronicznych, monitoringu transportu zwierząt, rejestracji genotypu DNA
- w przypadku sektora wołowiny rekomendujemy wdrożenie **obligatoryjnej części** dotyczącej bezpieczeństwa żywności rozumianego jako zapewnienie minimalnych wymagań, umożliwiających śledzenia pochodzenia produktu i jego pełnej identyfikacji w całym łańcuchu produkcyjnym oraz **części fakultatywnej** dotyczącej informacji o jakości produktu

Systemy branżowe w pilotażu – rynki mięsa

Doświadczenia zebrane podczas wdrażania systemów branżowych

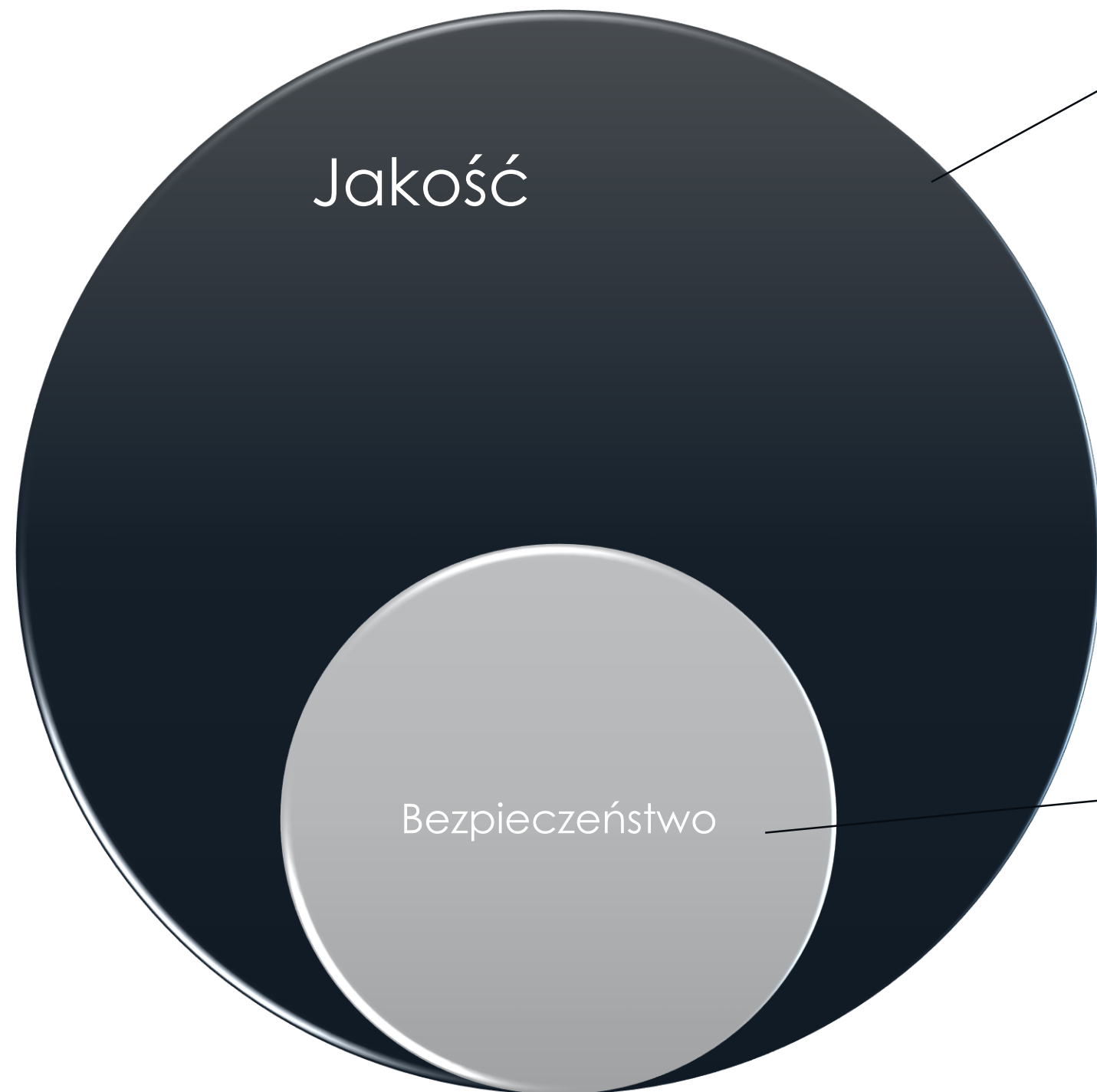
SEKTOR WIEPRZOWINY

- w przypadku sektora wieprzowiny poziom świadomości oraz oczekiwań odnośnie systemu paszportyzacji w Polsce był znacznie niższy, podobnie jak identyfikacja korzyści z wdrożenia takiego systemu
- zarówno rolnicy, jak i zakłady, zgłaszali obiekcje w zakresie prywatności danych - obawę budziły zarówno kwestie kto jest odbiorcą danych (kto ma do nich wgląd), jak i rozwiązania chmurowe (kontrola)
- w przypadku sektora wieprzowiny rekomendujemy wdrożenie **obligatoryjnej części** dotyczącej bezpieczeństwa żywności rozumianego jako zapewnienie minimalnych wymagań, umożliwiających śledzenia pochodzenia produktu i jego pełnej identyfikacji w całym łańcuchu produkcyjnym

Traceability wewnętrzne

Rekomendacje dotyczące transportu zwierząt

- Rekomendujemy monitoring transportu zwierząt (ze względu na dobrostan) do pilnego wdrożenia.
- Należy rozważyć zasadność montażu kamer na środkach transportu. Pomimo faktu, iż nadzór nad procesem transportu jest niezbędny, następujące argumenty przemawiają przeciwko realizacji tego nadzoru poprzez instalację kamer na samochodach przewoźników:
 - ryzyko upublicznienia filmów z załadunku/rozładunku,
 - konflikt interesów monitoring ma na celu przede wszystkim uniknięcie nadużyć ze strony przewoźników,
 - dużo pewniejszym rozwiązaniem jest rejestracja wejść na samochód po stronie rolnika oraz ewentualnie zejść po stronie ubojni.
- Dodatkową wartością, która jest wynikiem przeprowadzonego testu jest możliwość uwiarygodnienia dobrego stanu zdrowia zwierząt w momencie wchodzenia i schodzenia z samochodu poprzez wykorzystanie kolczyków (responderów) monitorujących parametry życiowe zwierząt w trybie ciągłym

Fakultatywna informacja o wyższej jakości produktu, zwiększających wartość rynkową produktu, np. system jakości (np. ekologiczny), zwiększony dobrostan zwierząt, specyficzna wartość odżywcza itp.

Część obowiązkowa i dotyczy bezpieczeństwa żywności rozumianego jako zapewnienie minimalnych wymagań, umożliwiające śledzenie pochodzenia produktu i jego pełną identyfikację w całym łańcuchu produkcyjnym (na każdym etapie) oraz swobodnego dostępu do zgromadzonych informacji

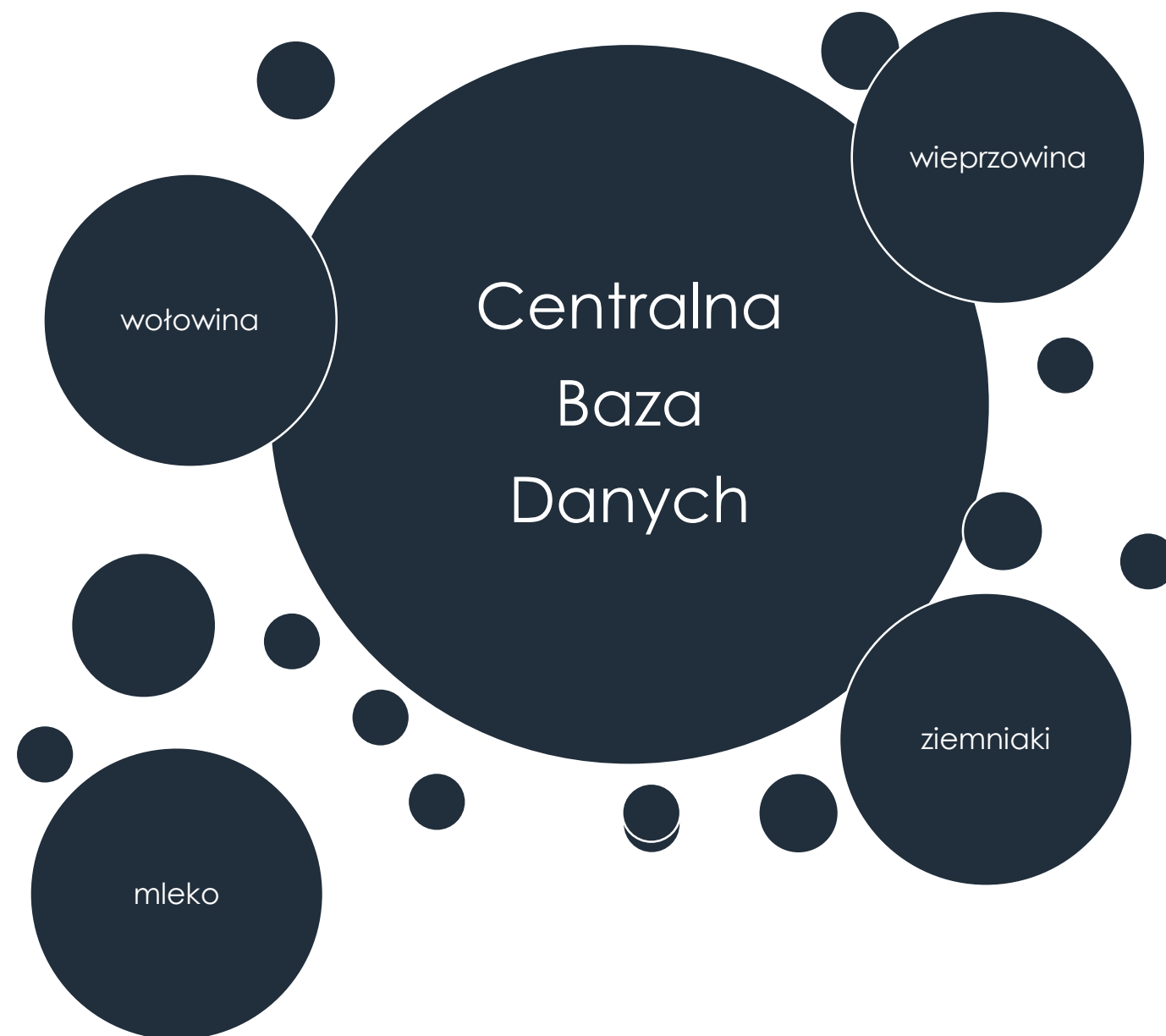
Bezpieczeństwo

- a) PPŻ wykazał potrzebę większej integracji funkcjonujących już baz danych (ARiMR, GIW, GIJHARS itp.),
- b) Centralna baza danych musi być zintegrowana z danymi z pozostałych jednostek publicznych i pełnić rolę pośrednika transferu danych
- c) Konieczne jest przyspieszenie przepływu informacji w czasie rzeczywistym poprzez np. transfery on-line, szczególnie w punktach krytycznych obiegu informacji, tj. przemieszczenie/sprzedaż zwierząt
- d) Zwierzę jest raz zarejestrowane nieusuwalnie w jednej bazie danych, późniejsze działania związane np. z obrotem handlowym są rejestrowane jako zmiany.
- e) Bez szkody dla możliwości potwierdzania autentyczności wystarczające jest zachowanie identyfikacji grupowej zwierząt.

Jakość

- a) Zweryfikowano zakres cech jakościowych produktu, które powinny znaleźć się w docelowym systemie IT, jako wartość dodana
- b) Analiza DNA umożliwia pełną identyfikację elementu handlowego ale również zdefiniowania rasy i pochodzenia zwierzęcia (pełny i wiarygodny opis genomu)
- c) Zwiększenie przepływ informacji zwrotnych (zwiększenie zaufania pomiędzy podmiotami)
- d) Wartość dodana ma służyć promocji polskiej żywności, dlatego konieczne są szersze działania informacyjne.

Wnioski

Wnioski

Jest gotowa Centralna Baza Danych

Są gotowe systemy branżowe dla rynku wołowiny wieprzowiny i ziemniaka

Każdy rynek wymaga opracowania Systemu Branżowego

Wdrażanie zakresu „jakość” należy rozpocząć od zastosowania znaków jakości